

Handläggare
Frida Samuelsson
Telefon: 0850806120

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2023/339

Förvaltningens förslag till beslut

1. Bromma stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Bromma stadsdelsnämnd ombeds yttra sig om remiss från kommunstyrelsen gällande nya ersättningsnivåer för daglig verksamhet (LSS) senast 19 september.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

- Att stadens modell för ersättningsnivåer inom Daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 och börjar gälla från 1 januari 2024.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslag om tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar för en mer rättvis ersättning till utförarna utifrån närvaro. Förvaltningen är även positiv till att brukare föreslås ges möjlighet att ha kvar daglig verksamhet under en period när hen fått anställning för att möjliggöra en hållbar övergång till arbetslivet.

Förvaltningen ställer sig negativ till förslag om att höja ersättningen för de låga nivåerna och minska ersättningen i de höga nivåerna då det befaras minska utbudet ytterligare gällande verksamheter som riktar sig till personer med mest omfattande stödbehov.

Bakgrund

I budget 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden göra en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet för att i högre omfattning kunna uppnå önskade effekter när det kommer till att bland annat få den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

I mars 2022 skickade stadsledningskontoret ut en enkät till stadsdelsnämndernas beställarfunktioner samt till utförare såväl privata som kommunala. Både beställare och utförare var positiva till att översynen gjordes och enkäten fick hög svarsfrekvens. Av enkätsvaren framkom att daglig verksamhet idag har vissa inlåsningseffekter och att det finns personer inom daglig verksamhet som bör kunna arbeta men som inte får möjlighet att komma ut i arbetslivet.

Utförare har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade och att de behöver ses över. Man har bland annat lyft fram att ersättningen i de låga nivåerna är för låg och att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Flera utförare anser att det viktiga motivationsarbetet för att utveckla den enskildes möjlighet till arbete inte ryms i de lägsta nivåerna. I översynen konstaterades även att staden har fler nivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Som en följd av översynen fick kommunstyrelsen i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och att det därmed finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar. Målgruppen har förändrats över tid och antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat under de senaste tio åren och det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp bedöms inte rymmas i nuvarande låga nivåer. Förslaget syftar också till att ta bort delar i systemet som kan skapa inlåsningseffekter för personer som går på daglig verksamhet.

Ärendet

Som huvudsaklig grund för nuvarande ersättningsnivå ligger ett särskilt bedömningsinstrument som infördes år 2008, strax innan införandet av LOV. År 2010 gjordes en förändring av poängen i bedömningsinstrumentet för att bättre ta hänsyn till personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men behov av andra slag, till exempel motivationsarbete. Förändringen innebar att ett antal personer flyttades upp i högre nivåer.

Bedömningsinstrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Systemet bygger på en femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en

ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får i det bedömningsinstrument som bedömnings- och förmedlingsgruppen använder. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret föreslår i ett initiativärende att antal nivåer i nuvarande ersättningssystem för daglig verksamhet (LSS) minskas från sju till fem. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta. Vidare föreslås att antalet timintervall för deltagandegrad per vecka som den enskilde kan välja mellan ändras från två till tre. Förslaget är beräknat utifrån att det på totalen ska vara kostnadsneutralt för staden. Stadsledningskontoret anser att denna förändring kan skapa bättre förutsättningar för att driva verksamhet på ett bra sätt utifrån den enskildes behov.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten. Det anses inte rimligt att utföraren får lika hög ersättning för en person med mycket lågt deltagande som för en person som är på den dagliga verksamheten i 24 timmar/vecka. Utföraren får i dessa fall en för hög ersättning för den omfattning den enskilde är i verksamheten.

Arbetsgruppen (bestående av representanter från socialförvaltningen och stadsledningskontoret) har arbetat med att analysera de synpunkter som inkom i översynen som gjordes 2022. För att få fram ersättningsnivåer som så långt det är möjligt ersätter för den enskildes resursbehov så har arbetsgruppen arbetat med att beräkna färre antal nivåer och fler timintervall för deltagandetimmar. I förslaget har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska.

Det kan finnas olika skäl till att enskilda personer i kortare eller längre perioder har låg eller ingen närvaro på den dagliga verksamheten. Det är viktigt att beakta att lågt deltagande, även under längre perioder, inte behöver betyda att den enskilde inte har behov av insatsen. Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall.

Stadsledningskontoret föreslår utifrån detta att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Stadsledningskontoret föreslår att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och ska finnas beskrivet i den enskildes genomförandeplan.

Stadsledningskontoret har gjort en ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna. Jämförelsen har gjorts av hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och kan konstatera att påverkan på budgeten är liten. Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder dock påverkas mer negativt än andra, de stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet. Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler.

Bromma stadsdelsnämnd prognosticeras få 147 000 kr mer i ersättning med de nya ersättningsnivåerna.

Stadsledningskontoret anser att föreslagen modell på ett bra sätt tar i beaktande de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn. Genom föreslagen förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Förslagen modell ökar även möjligheten att bryta social isolering samt skapar meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning socialtjänst och fritid i samverkan med avdelning ekonomi, lokal och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det finns flera förslag i ärendet som förvaltningen ställer sig positiv till, men det finns även delar som förvaltningen inte ställer sig bakom.

Det är positivt med tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar för att minska diskrepans vid den enskildes närvaro och en mer rättvis ersättning till utförarna utifrån antal timmar brukaren är i verksamheten.

Det välkomnas att brukare ges möjlighet att ha kvar daglig verksamhet under en period när hen fått anställning för att möjliggöra en hållbar övergång till arbetslivet.

Förvaltningen har inte samsyn med stadsledningskontoret gällande behov av att höja ersättningen för de låga nivåerna och minska ersättningen i de höga nivåerna. Förvaltningens uppfattning är idag att det finns flest verksamheter inom LOV som riktar sig till målgrupperna i de lägre nivåerna och att det saknas ett tillräckligt utbud av verksamheter som riktar sig till de med omfattande funktionsnedsättning. Genom att sänka ersättningen i de högre nivåerna befaras att det kommer minska möjligheterna ytterligare för privata företag att erbjuda verksamheter för de med mer omfattande funktionsnedsättningar. De personer som har mer omfattande funktionsnedsättningar hamnar ofta hos den kommunala utföraren med anledning av det begränsade utbudet vilket gör att de nya föreslagna nivåerna främst kommer gynna de privata utförarnas ekonomi. Förvaltningen ställer sig därför negativ till förslag om att minska ersättningen i de höga nivåerna.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Magnus Borgsten
Avdelningschef
Bromma stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Föreslagen modell för ersättningsnivåer
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2023-08-08
Magnus Borgsten, Avdelningschef	2023-07-26